

BORGSJÖ. (Medelpad.)

Borgasio utgjorde 1314 egen församling med Hafverö ss. annex, men redan i början af 1400-talet återfinnas båda socknarna underlagda Torp. Hafverö afgick år 1561 och lades under Hogdal, men Borgsjö fortfor att lyda under Torp till år 1667, då församlingen förklarades för eget pastorat. Glädjen blef dock ej långvarig, ty efter blott 2 år återförenades Torp och Borgsjö genom kgl. resolution 8 juni 1669. Efter att Borgsjö församling såväl 1835 som 1859 fått sin begäran att få skiljas från Torp afslagen (H. S. T. 1835, n. 12, Hsandposten 1859, n. 10), erhöll församlingen slutligen pastoraträtt genom kgl. bref 30 dec. 1878, ehuru tillsättningen af khde på grund af de vidlyftiga förhandlingarna rörande prästbordet först ägde rum 1890.

Redan år 1758 var den gamla medeltida kyrkan, som mätte 25 alnar i längd och 11 alnar i bredd, i mycket dåligt skick samt på två ställen remnad, hvarför församlingen beslutat, att en ny kyrka skulle uppbyggas. Men först år 1761 upptogs

frågan, i anledning hvaraf Borgsjöborna begärde och Kgl. Maj:t 28 aug. 1764 beviljade kollekt för ändamålet. Saken drogs ännu längre ut, enär en del församlingsbor ansågo, att den nya kyrkan borde förläggas till Öster- och Västernäs by, hvilket förslag äfven vann domkapitlets bifall, men pluraliteten inom socknen spjånade emot och landshöfdingsämbetet, till hvars afgörande frågan hänsköts, ansåg betänkligt att mot flertalets önskan tvinga församlingen härtill. Borgsjö nya kyrka uppbyggdes under åren 1766-68 af byggmästaren Hagman och försågs midt på med ett litet torn.

Bland minnen från medeltiden äger kyrkan en kalk med inskrift: S:t Birgitta A° D. MCCCCC (1500). En gammal klocka omgöts 1769.

En eldsvåda härjade Borgsjö prästgård 28 febr. 1844, hvarvid dåv. komministern E. Carleson innebrändes och kyrkoarkivet äfven uppgick i lågor.

KYRKOHERDAR.¹

1. **Andreas Petri Rialinus** eller **Rialenius** (1667-69), f. i Riala s:n i Roslagen, stud. i Upsala 1 juni 1636. Blef krigspräst 11 maj 1648 under det Wästnorrländska krigsfolket och åtföljde armén till Tyskland, förhöll sig illa där ute, men togs till nåder och befordrades till regementspastor. Efter hemkomsten blef han komm. i Borgsjö 1660, och då socknen afsöndrades från Torp 1667 här kyrkoherde. Efter två år mistade han genom sin straffbara vandel tjänsten, då Borgsjö tillika återföll som annex 1669. Rialinus återfick emellertid prästämbetet 1670 och blef sist komm. i Rödön-Ås 1672, se Komministrar i *Rödön*.

Prästerskapet under följande tiden, se *Torp*.

2. **Carl Teodor Åberg** (1890-1900), utn. 26 sept. 1890 till khde i Borgsjö, tilltr. 1 okt. s. å., khde i Skellefteå 26 maj 1899, tilltr. följande år, se *Skellefteå*.

3. **Olof Emanuel Arbman** (1900-21), f. 17 dec. 1847 i Brunflo, son af kontr. prosten och khden Ernst A. i Sunne och Eva Eskilina Dillner. Efter mogenh. ex. i Östersund 3 juni 1868, stud. i Upsala vt. 1869, prästvt. därstädes 29 maj 1875, tjänstgjorde därefter ss. adj. i Ås och Undersåker

¹ Af följande utdrag ur ett bref från drott. Christina till landshöfd. Hans Strik i Hsand, dat. 31 aug. 1646, skulle man vara böjd antaga en tidigare här anställd khde. Ingressen lyder: »Vår ynnest etc. Hvad Oss, Landzhöfdingen Hans Strik, denne brefwijsare och kyrkioherde Hr *Nils Nicolai* från Borgzsiöö sochn i Medellpadh underdånigst hafver foredraga låtit huruledes som Prästbolet der sammastädes nu i nästförledne danske feigde ähr ruinerat wordet, det hafue I widere af her hoos fogade hans Supplications Copia att förnimma.» - Emellertid framgår af domkapitelshandl., att bem:te Nils Nic. endast varit hjälppräst stationerad i Borgsjö (Udpr. 3/9 1645). Se vidare *Torp*.

samt ss. v. past. i Föllinge. Utn. komm. i Sveg-Linsell 11 sept. 1876, tilltr. genast; komm. i Sundsvall 20 maj 1881, tilltr. 1 maj 1882, tillika lasarets- och fängelsepredikant därst. och innehade åtskilliga förordnanden att uppehålla pastoralvården, lärare i kristendom vid Sundsvalls elem. lärov. för flickor 1883-90, utn. khde i Borgsjö 20 mars 1900 m. tilltr. s. å. Kontraktsprost i Medelpads västra kontr. 16 dec. 1907, predikant vid prästmötet 1904 och minnestecknare vid 1911 års prästmöte. Prosten Olof Arbman bar upp sitt ämbete med ädel värdighet och måttfullhet, försiktig och mild i sina omdömen. Hans predikningar voro till språket vårdade och formfulländade. Begåfvad med tenorröst, var han under studenttiden i Upsala en berömd och anlitad kraft i sångsällskapet O. D.¹ Afled på Sundsvalls lasarett, där han en kortare tid vårdats, 4 aug. 1921. LNO 1909.

G. 24/7 1878 m. *Maria Kristina Hasselberg*, f. 7/10 1851 i Östersund, dotter af häradshöfd. Johan Gunno H. och Charlotta Kinman.

Barn: *Ragnar Ernst Gunno*, f. 22/7 1880 i Linsell, teol. lic., rektor i Östersund; *Ragnhild Eva Charlotte*, f. i Sundsv. 28/10 81, gymn.direktör, g. 23/6 1907 m. Konstantin Sittkoff, kontorstjänsteman i Helsingfors; *Arne Olof*, f. 18/12 83, khde i Hässjö; *Olof Johannes*, f. 16/7 87, komm. i Ragunda, lyrisk diktare; *Ernst Gottfrid*, f. 12/4 91, fil. d:r, teol. kand., docent i Upsala 1922; *Lajla Maria*, f. 2/6 93, lärarinna i husl. ekonomi.

Tr.: Predikan på 4:e sönd. i Adv. (i Predikn. af Hsands st. präster 1. 1883). - Predikan på domsönd. (i Vårt Lands predikobil. 1887 n. 46). - Predikan vid prästmötet i Hsand d. 30 juni 1904 (i Handl. rör. prästm. 1904). - Minnesord öfver hädangångna ämbetsbröder (i Handl. rör. prästmötet i Hsand 1911).

¹ Se en i årsboken Jämten för 1921 införd uppsats om Släkten Dillner af dokt. *J. A. Hammargren*, där afbildning af honom äfven förekommer.